

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

www.upc.edu/prevencio

**Avaluació de riscos i mesures preventives
COVID-19**

Personal de biblioteques

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Servei de Prevenció de Riscos Laborals

Edifici VX
Plaça Eusebi Güell, 6
08034 Barcelona
Telèfon: 93 4017450
servei.prevencio@upc.edu
<http://www.upc.edu/prevencio>

Aquest document es troba subjecte a continues modificacions en funció d'allò que disposi l'autoritat competent.

Data del document:
28/07/2021

Control de versions i actualitzacions

Versió	Data	Actualitzacions
1	29/05/2020	- Edició inicial.
2	03/06/2020	- Incorporació de la possibilitat de no poder respectar la distància física recomanada 2 metres per causes diverses i de forma puntual en l'avaluació del risc d'exposició a la COVID-19. - Actualització de l'apartat d'higienització d'equips, eines, objectes i superfícies.
3	08/06/2020	- Actualització de les mesures per evitar contactes amb superfícies o objectes contaminats dintre de l'apartat de mesures específiques. - Incorporació de mesures relacionades amb vestuaris i taquilles.
4	16/04/2021	- Actualització de les mesures per evitar contactes amb superfícies o objectes contaminats dintre de l'apartat de mesures específiques. - Incorporació de mesures per a la manipulació de col·leccions documentals accessibles al públic.
5	25/05/2021	- Actualització sobre l'aforament autoritzat dintre de l'apartat de mesures organitzatives, de protecció i prevenció que ha d'implantar la UPC.
6	28/07/2021	- Actualització de l'avaluació de riscos i mesures preventives.

Índex

1. Introducció	5
2. Objectiu	5
3. Avaluació del risc d'exposició a la COVID-19 del personal de biblioteques.....	6
4. Mesures preventives bàsiques.....	7
4.1. Ús de la mascareta	7
4.2. Rentat de mans i higiene respiratòria	8
4.3. Distància interpersonal de seguretat	8
5. Mesures preventives específiques en el lloc de treball	9
5.1. Atenció directa presencial a persones	9
5.2. Circulació per zones comunes.....	10
5.3. Contacte amb documents, equips, eines, productes, materials i superfícies.....	11
5.3.1. Higienització d'equips, eines, objectes i superfícies	12
Avís important.....	13
6. Mesures pel personal usuari de biblioteques	14
7. Normativa de referència	15

Annex I: Mesures higièniques

Annex II: Mampara de separació

1. Introducció

El desenvolupament del treball presencial en situació de pandèmia per COVID-19 s'ha de realitzar garantint la seguretat i salut de les persones treballadores.

Les condicions de seguretat i salut que s'han de complir són les derivades de la Llei 31/1995 de Prevenció de riscos laborals i la seva normativa de desenvolupament. A aquesta normativa, s'afegeix, en aquesta situació de pandèmia, les normes dictades per les autoritats competents i sanitàries mitjançant els successius protocols i directrius que s'han anat publicant darrerament.

Aquests protocols s'elaboren en funció del coneixement científic i tècnic disponible a cada moment sobre una nova malaltia de la qual cada dia es coneixen més dades. Això requereix una revisió constant dels plantejaments i mesures proposades per incorporar els coneixements nous adquirits sobre el virus i el seu comportament.

En aquest document es defineixen les mesures a adoptar en la reincorporació del personal a la UPC enfront l'exposició al SARS-CoV-2, sense detriment de seguir les mesures preventives establertes a les avaluacions de risc d'aquest personal disponible a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/avaluacions-de-riscos-laborals/>

Les mesures preventives proposades en aquest document, es sotmetran a revisió periòdica, atenent a allò que determinin les autoritats competents en base a com evolucioni la situació de la pandèmia per COVID-19.

Les mesures generals estan recollides en el Pla de contingència de la UPC adaptat al Pla sectorial d'universitats del PROCICAT 2021-2022 consultable a: <https://www.upc.edu/ca/portalcovid19>

2. Objectiu

Establir les mesures preventives bàsiques i específiques necessàries i suficients per garantir la seguretat i salut del personal enfront l'exposició al SARS-CoV-2 durant la realització de les tasques presencials als llocs de treball.

3. Avaluació del risc d'exposició a la COVID-19 del personal de biblioteques

Atenent a la possible infecció i sense detriment de les situacions generals de contacte i/o inhalació que es poden donar, s'ha de tenir especial cura en les següents situacions:

- Atenció directa presencial a persones.
- Circulació per zones comunes.
- Contacte amb documents, equips, eines, productes, materials i superfícies.

El risc d'exposició al SARS-CoV-2 que es pot donar en el personal de biblioteques constitueix una situació excepcional, derivada de la possible infecció del personal treballador per altres vies diferents a la professional.

L'avaluació del risc d'exposició al SARS-CoV-2 es realitza d'acord amb les indicacions del *Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al coronavirus (SARS-CoV-2)* del Ministeri de Sanitat.

En funció de la naturalesa de les activitats i els mecanismes de transmissió del coronavirus SARS-CoV-2, l'esmentat procediment estableix diferents escenaris d'exposició en què es pot trobar el personal treballador, així com les mesures preventives a adoptar en cada escenari.

El procediment defineix:

- Exposició de risc: aquelles situacions laborals en què no es pot evitar el contacte estret amb casos sospitosos o confirmats de COVID-19.
- Exposició de baix risc: aquelles situacions laborals en què es tingui contacte amb material sanitari, fòmits o deixalles possiblement contaminades.
- Baixa probabilitat d'exposició: personal treballador amb probabilitat de contacte amb casos de COVID-19, mantenint la distància de seguretat i sense actuació directa sobre aquests.

Cal considerar que el personal de biblioteques ocupa un lloc de treball que no implica risc d'exposició professional al SARS-CoV-2 i, per tant, es considera de **baixa probabilitat d'exposició**.

4. Mesures preventives bàsiques

4.1. Ús de la mascareta

L'ús de la mascareta és obligatori per a totes les persones que accedeixin als centres i en tots els espais del centre, inclosos els espais oberts quan no es pugui mantenir una distància mínima d'1,5 m, i durant la permanència en els mateixos (veure annex I).

De forma general, l'obligació continguda en el paràgraf anterior no serà aplicable en els següents casos:

- Persones que presentin algun tipus de dificultat respiratòria que es pugui veure agreujada per l'ús de la mascareta.
- Persones en les que l'ús de la mascareta sigui contraindicat per motius de salut degudament justificats.
- Persones en situació de discapacitat o dependència que no puguin treure's la mascareta en cas de ser necessari.
- Persones que presentin alteracions de la conducta que facin inviable la seva utilització.
- Desenvolupament d'activitats en les que, per la pròpia naturalesa d'aquestes, resulti incompatible l'ús de la mascareta.

En aquelles activitats sense atenció directa a persones, sempre que el PAS estigui en el propi lloc de treball assegut/da i/o fent una tasca que no comporti mobilitat i amb totes les mesures necessàries, malgrat que és recomanable, pot prescindir de mascareta de protecció ¹.

¹ Situació excepcional contemplada per CatSalut <https://web.gencat.cat/ca/activem/preguntes-mes-freqüents/salut/>

4.2. Rentat de mans i higiene respiratòria

El personal treballador ha de reforçar les mesures d'higiene personal en tots els àmbits del treball i davant qualsevol escenari d'exposició.

S'hauran de respectar, en especial, les següents mesures:

- Rentar-se les mans de forma freqüent i meticulosa amb aigua i sabó, i eixugar-se-les amb tovallons d'un sol ús.
- Fer ús dels gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats per les administracions competents.

Higiene respiratòria:

- No treure's la mascareta per tossir o esternudar.
- En cas de treure-se-la, cobrir-se el nas i la boca amb un mocador al tossir i esternudar, llençant-lo preferentment a un cubell amb tapa d'accionament amb pedal.
- Si no es disposa de mocadors d'un sol ús, utilitzar la part interna del colze per no contaminar les mans.
- Evitar tocar-se els ulls, el nas o la boca, ja que les mans faciliten la transmissió.

4.3. Distància interpersonal de seguretat

Tant en espais tancats com a l'aire lliure, la distància física interpersonal de seguretat recomanada s'estableix en 1,5 m en general, amb l'equivalent a un espai de seguretat de 2,5 m²/persona, excepte que siguin vigents per la tipologia valors més restrictius.

5. Mesures preventives específiques en el lloc de treball

5.1. Atenció directa presencial a persones

- Fer ús de les mampares o elements de separació física en els llocs d'atenció directa al públic, en especial quan no es pugui garantir la distància interpersonal de seguretat amb les persones usuàries. La distància amb les persones usuàries durant el procés d'atenció directa al públic serà, com a mínim, 1 metre si es compta amb elements de protecció (mampares o elements de separació físics) o de la distància interpersonal, si no se'n compta (veure annex I).
 - Mantenir-se darrera la mampara o element de separació física instal·lat durant les tasques d'atenció al públic.
 - Utilitzar la pantalla facial de protecció, quan sigui necessari realitzar tasques d'atenció a l'usuari sense la garantia de la protecció de mampares o altres elements de separació física.
- Quan en un mateix espai d'atenció directa al públic treballi més d'una persona alhora, s'ha de mantenir la distància interpersonal entre aquestes. Si això no és possible, fer ús de les mampares o elements de separació física.
- Utilitzar els elements de separació física (senyalització amb balises, pals amb cinta retràctil o altres elements de divisió) per delimitar l'espai d'atenció i impedir l'accés a les persones usuàries a les zones del mostrador no habilitades per a aquesta tasca (veure annex I).
- Sempre que sigui possible, cal evitar la formació de cues, en el cas que igualment se'n produeixin cal garantir que les persones que esperen torn mantinguin la distància interpersonal de seguretat.

5.2. Circulació per zones comunes

- El responsable de cadascuna de les biblioteques establirà una reducció de l'aforament al 70% per garantir que es compleixen les mesures de distància interpersonal de seguretat recomanada i anirà ajustant aquest aforament al que dictin les autoritats competents.

Quan no sigui possible, es fomentarà l'habilitació de mecanismes de control d'accés en les entrades dels locals. Aquest control d'accés ha de garantir el compliment estricte de l'aforament màxim calculat per a aquesta situació extraordinària.

- Tant en espais tancats com a l'aire lliure, la distància interpersonal de seguretat recomanada s'estableix en 1,5 m en general, amb l'equivalent a un espai de seguretat de 2,5 m²/persona, excepte que siguin vigents per la tipologia valors més restrictius.
- Es recomana que en les zones d'accés al personal treballador, el nombre màxim de persones ocupants estimades per respectar la distància interpersonal de seguretat es realitzi en funció d'una ocupació en superfície de 2,5 m² per persona treballadora.
- L'organització de la circulació de persones i la distribució dels espais haurà de modificar-se, quan sigui necessari, amb l'objectiu de garantir la possibilitat de mantenir les distàncies de seguretat interpersonal exigides en cada moment.

Els descansos i l'accés a zones comunes hauran de ser organitzats i coordinats per mantenir la distància interpersonal en les zones esmentades.

5.3. Contacte amb documents, equips, eines, productes, materials i superfícies

- Cal mantenir el rentat de mans previ i posterior quan s'hagin de compartir materials i/o equips (ordinador, telèfon, etc.), així com el material auxiliar de treball (grapadores, bolígrafs, etc.) que no sigui d'ús individualitzat .
- A criteri del titular de l'equipament es podrà fer una quarantena de les col·leccions documentals manipulades o de préstec, de com a mínim 3 hores i màxim 24 hores.
- El responsable de cadascuna de les biblioteques haurà d'organitzar el treball de manera que es continuï garantint que la manipulació de llibres i altres materials es realitza pel menor número de persones possible.
- Continuar organitzant l'activitat de préstec i retorn de documentació, per tal de minimitzar la interacció entre el personal de biblioteques i el personal usuari. Es recomana fixar un punt de recollida únic.
- Es mantindrà l'ús de les bústies de devolució i de les màquines d'auto préstec.
- Disposar d'espais on el personal de biblioteca desi els seus elements de treball personals en finalitzar el torn.

5.3.1. Higienització d'equips, eines, objectes i superfícies

- La neteja i desinfecció d'equips, eines, objectes i superfícies s'ha de realitzar amb els productes desinfectants amb activitat viricida subministrats i amb els tovallons d'un sol ús.
- Els productes de neteja i desinfecció s'han de manipular de forma adequada per evitar possibles riscos per a la salut de les persones. Abans d'utilitzar-los llegir l'etiqueta i segueix les indicacions de seguretat.
- Tenir cura amb aquells objectes que tinguin etiquetes (per exemple clauers), per evitar que en la neteja s'esborri el seu contingut o es facin malbé. Evitar ruixar-los directament amb líquid desinfectant. Les etiquetes es poden plastificar per prolongar la seva durada.
- L'ús de guants no és recomanable de forma general, però sí a les tasques de neteja i desinfecció.
- Si els objectes no requereixen ser utilitzats d'immediat per altres persones, esperar a que hagin diversos objectes a higienitzar pel millor aprofitament del material de neteja i els equips de protecció.
- Mullar els tovallons d'un sol ús amb el producte desinfectant i fregar el material o superfície. Si es considera necessari fer una segona passada amb un nou tovalló mullat amb producte desinfectant.
- Deixar el material higienitzat en una altra safata o espai habilitat (zona de material net) per esperar que el material s'assequi.
- Després de la neteja, llençar els materials utilitzats i els equips de protecció en el cubell amb tapa d'accionament amb pedal per a residus susceptibles d'estar contaminats.
- Rentar-se les mans en finalitzar l'activitat d'higienització.

Avís important

Qualsevol activitat que es desenvolupi que no pugui respectar les mesures descrites en aquest document cal que sigui comunicada pel responsable de l'activitat a l'SPRL mitjançant el correu electrònic servei.prevencio@upc.edu per tal que aquesta sigui avaluada de forma concreta.

Qualsevol activitat que es desenvolupi que no es pugui realitzar seguint les mesures preventives que s'indiquen a l'avaluació de riscos del vostre perfil, cal que sigui comunicada pel responsable de l'activitat a l'SPRL mitjançant el correu electrònic servei.prevencio@upc.edu per tal que aquesta sigui avaluada de forma concreta.

Consultar i seguir les mesures preventives que s'indiquen a l'avaluació de riscos del vostre perfil a: <https://www.upc.edu/prevencio/ca/pas>

- Utilitzar els equips de protecció individual específics per a cada una de les activitats a realitzar per tal de minimitzar o controlar els riscos propis de l'activitat.

- Abans de col·locar-se els equips de protecció individual específics de l'activitat i després de la seva retirada, cal:
 - Rentar-se les mans amb aigua i sabó o gel hidroalcohòlic.
 - Netejar i desinfectar els equips, objectes, eines, productes o materials que un cop utilitzats o manipulats puguin ser utilitzats o manipulats per altres persones.

6. Mesures pel personal usuari de biblioteques

Sempre que sigui possible, cal evitar la formació de cues, en el cas que igualment se'n produeixin cal garantir que les persones mantinguin la distància interpersonal de seguretat.

En les dependències de les biblioteques es continuarà informant mitjançant cartells i altres documents informatius en relació a les mesures higièniques i sanitàries per al correcte ús dels serveis bibliotecaris.

La informació oferta haurà de ser clara i exposar-se en els llocs més visibles, com llocs de pas, taulells i entrada de la biblioteca.

Mesures en la informació al públic:

- Cartelleria i/o retolació indicativa de les condicions d'aforament establertes per les autoritats competents i de les mesures de protecció, higiene i desinfecció que es prenen a la biblioteca.
- Advertiment de l'ús obligatori de mascareta.
- Senyalització horitzontal dels itineraris que han de seguir-se, amb indicació de les distàncies de seguretat en els àmbits de taquilla, lavabos, espais comuns, etc.
- Informació (tipus infografia) amb recomanacions d'higiene, sobretot, de la importància i tècnica del rentat de mans.
- Advertiment que no podran accedir persones amb símptomes de COVID-19, o bé les que hagin estat en contacte directe amb un malalt.
- Es recordarà al personal usuari la prohibició de menjar dins de la biblioteca.
- És recomanable disposar d'informació que recordi la tècnica adequada per al rentat de mans (veure annex II).

7. Normativa de referència

- Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-24292>
- Real Decreto 39/1997, de 17 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de los Servicios de Prevención.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1997-1853>
- Ministerio de Sanidad (2020, 19 de mayo). *Orden SND/422/2020, de 19 de mayo, por la que se regulan las condiciones para el uso obligatorio de mascarilla durante la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.*
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-5142
- Ministerio de Trabajo y Economía Social. *Criterio técnico nº 103/2020 sobre actuaciones de la inspección de trabajo y seguridad social relativas a la habilitación contenida en el real decreto-ley 21/2020, de 9 de junio, en relación con las medidas de prevención e higiene para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por la covid-19 en los centros de trabajo.*
https://www.mites.gob.es/itss/ITSS/ITSS_Descargas/Atencion_ciudadano/Criterios_tecnicos/CT_103_2020.pdf
- Gobierno (2021, 29 de marzo). *Ley 2/2021, de 29 de marzo, de medidas urgentes de prevención, contención y coordinación para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19.*
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2021-4908>
- Ministerio de Sanidad (2021, 16 de julio). *Procedimiento de actuación para los Servicios de Prevención de Riesgos Laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2.*
https://www.msbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Proteccion_Trabajadores_SARS-CoV-2.pdf
- Departament de salut de la Generalitat de Catalunya. *Resolució SLT/2048/2021, de 30 de juny, per la qual es prorroguen i es modifiquen les mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19 al territori de Catalunya.*
<http://cido.diba.cat/legislacio/11970281/resolucio-slt20482021-de-30-de-juny-per-la-qual-es-prorroguen-i-es-modifiquen-les-mesures-en-materia-de-salut-publica-per-a-la-contencio-del-brot-epidemic-de-la-pandemia-de-covid-19-al-territori-de-catalunya-departament-de-salut>
- Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya. *Resolució PRE/2107/2021, de 6 de juliol, per la qual es dona publicitat de la Instrucció 1/2021, de 6 de juliol de mesures organitzatives, de prevenció i seguretat per a la reincorporació als centres de*

treball del personal de l'administració de la Generalitat de Catalunya amb motiu de l'emergència sanitària per la Covid-19.

<http://cido.diba.cat/legislacio/11984924/resolucio-pre21072021-de-6-de-juliol-per-la-gual-es-dona-publicitat-a-la-instruccio-12021-de-6-de-juliol-de-mesures-organitzatives-de-prevencio-i-seguretat-per-a-la-reincorporacio-als-centres-de-treball-del-personal-de-ladministracio-de-la-generalitat-de-catalunya-amb-motiu-de-lemergencia-sanitaria-per-la-covid-19-departament-de-la-presidencia>

- Departament de cultura de la Generalitat de Catalunya. *Plans sectorials de represa del Departament de Cultura. Biblioteques* (revisió març de 2021).
https://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/noticies/2021/Documents/PlaRepresa_revisioDEF2021_03DEF.pdf
- Departament de recerca i Universitat. *Pla sectorial d'universitats (Curs 2021-2022)*.
https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_areas_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencies/coronavirus/fases_confinament/plans-de-desconfinament-sectorials/Centres-docents/2021_07_21-DRU_UNIVERSITATS-CURS-21_22.pdf
- UPC. Pla de Contingència de la UPC Curs 2021-2022. *Instrucció del rector relativa a l'adaptació del Pla de contingència de la UPC a la proposta de Pla sectorial d'universitats del PROCICAT Curs 2021 -2022* <https://www.upc.edu/ca/portalcovid19>

Annex I

Mesures d'higiene

Rentat de mans

Es recomana la higiene de mans, de forma freqüent i meticulosa, durant al menys 40 segons amb aigua i sabó o en el seu defecte amb gel hidroalcohòlic. S'ha de tenir en compte que quan les mans tenen brutícia visible, el gel hidroalcohòlic no es suficient, i és necessari rentar-se amb aigua i sabó.

Per a la neteja de mans amb sabó s'han de seguir les següents indicacions:

- 1** Mulla't les mans amb aigua tèbia o freda i aplica sabó al palmell de la mà.

- 2** Fricciona un palmell de la mà amb l'altre, creant escuma.

- 3** Fricciona el palmell de la mà dreta sobre el dors de l'esquerra amb els dits entrelaçats i després frega un palmell amb l'altre.

- 4** Frega el dors dels dits d'una mà amb el palmell de l'altra, amb els dits agafats.

- 5** Amb un moviment de rotació, frega el polze esquerre amb el palmell de la mà dreta i viceversa.

- 6** Fricciona la punta dels dits de la mà dreta contra el palmell de l'esquerra amb un moviment de rotació.

- 7** Frega't també els canells, tant la part superior com la inferior.

- 8** Esbandeix-te les mans amb aigua.

- 9** Eixuga't les mans amb una tovallola d'un sol ús i utilitza-la per tancar l'aixeta i obrir la porta.

Per a la neteja de mans amb solucions hidroalcohòliques, segueix la següent tècnica de fricció (de 20 a 30 segons):

Palmell contra palmell.

Palmell de la mà dreta sobre el dors de l'esquerra i viceversa.

Palmell amb palmell amb els dits entrelaçats.

Dors dels dits contra el palmell oposat amb els dits travats.

Fricció per rotació dels dits de la mà esquerra tancada al voltant del polze dret, i viceversa.

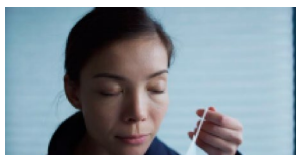

Fricció per rotació de les puntes dels dits units contra el palmell de la mà contrària, i viceversa.

Font: Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut

Ús de la mascareta

Per a la posada de les mascaretes seguir les següents indicacions:

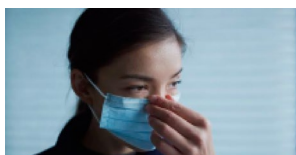
1. Assegura't que el costat de color de la mascareta queda cap a fora.

2. Col·loca't la mascareta a la cara amb la tira metàl·lica sobre el nas.

3. Subjecta les gomes de la mascareta al voltant de les orelles o darrere del cap.

4. Pressiona la tira metàl·lica per ajustar-te-la al nas.

5. Assegura't de cobrir completament el nas i la boca i evita buits.

Font: Mútua ASEPEYO

Retirada de guants

L'ús de guants no és recomanable de forma general, però sí durant les tasques de neteja i desinfecció.

Per a la retirada dels guants de protecció seguir les següents indicacions:

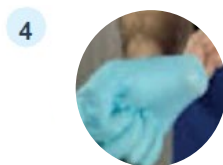
Agafa el guant des del canell tocant-ne només la zona exterior.

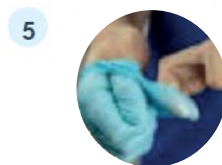
Estira cap endavant perquè l'exterior NO toqui la pell.

Doblega'l i agafa'l amb l'altra mà.

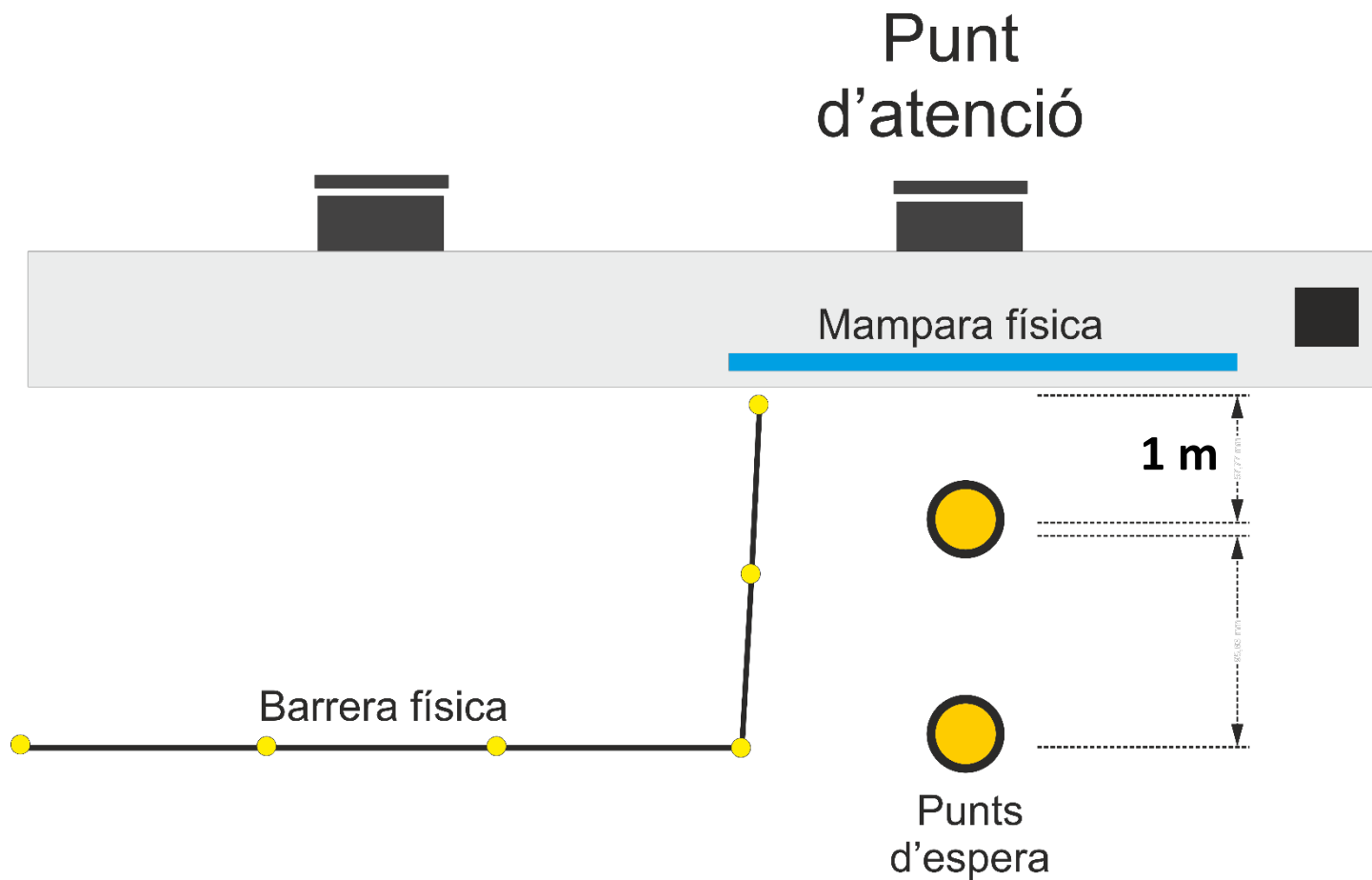
Introdueix el dit de la mà neta dins el guant tocant-ne només la part interna.

Fes-lo lliscar cap endavant i embolica l'altre guant.

Annex II

Mampara de seguretat

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Servei de Prevenció de Riscos Laborals

Barcelona, juliol de 2021

www.upc.edu/prevencio